

احتمال دارد هر فردی در طول زندگی خود دچار خونریزی دستگاه گوارش شود، به ویژه در افراد بالای ۴۰ سال شیوع این بیماری بیشتر است و معمولاً باعث وحشت خانواده و فرد بیمار می شود.

علائم خونریزی گوارشی

دل درد، تهوع و استفراغ، مدفوع سیاه و خونی، ضعف عمومی، تپش قلب، شوک، سردی دست و پا، رنگ پریدگی، کاهش فشار خون، پوست سرد و مرطوب، کاهش و یا قطع ادرار و ازدیاد اوره خون

خونریزی های دستگاه گوارش معمولاً به صورت استفراغ خونی و شایع تر از آن، مدفوع سیاه رنگ و نسبتاً شل (ملنا)، دفع خون از مقعد که به صورت خون روشن یا رگه های خون دیده می شود، خود را نشان می دهد. البته حالتی دیگر نیز وجود دارد که خود بیمار ممکن است علائم را مشاهده نکرده و فقط به صورت کم خونی ظهور کند.

بیماران باید توجه داشته باشند یبوست معمولاً با تیره شدن رنگ مدفوع همراه است، ولی خونریزی های دستگاه گوارش به صورت مدفوع کاملاً سیاه و شل نمایان می شود.

همچنین در شرایطی که خونریزی تنها با کم خونی و علائمی همچون تنگی نفس و کمبود انرژی بروز می کند با مراجعه به پزشک و انجام آزمایشات لازم، باید نوع کم خونی مشخص شده و در صورت نیاز بررسی دستگاه گوارش نیز انجام شود.

هر بیماری که استفراغ خونی یا اسهال سیاه و شل داشته باشد، یا به هر شکلی خون از مقعدش دفع کند، باید برای بررسی های دستگاه گوارش به پزشک مراجعه کند تا علت خونریزی مشخص شود.

بررسی و علت شناسی کم خونی و خونریزی، مهم ترین کاری است که باید مورد توجه باشد.

علل خونریزی ها

درمان، وابسته به علت خونریزی است، در نتیجه ابتدا باید علت مشخص شود. زخم ها معمولاً شایع ترین دلیل خونریزی های معده و دوازدهه (ابتدای روده باریک) هستند که به صورت استفراغ خونی یا ملنا ظاهر می شوند.

در بعضی موارد زخم ها مربوط به میکروب هلیکوباکتر هستند. البته زخم های وابسته به هلیکوباکتر روز به روز در حال کاهش است و زخم های مرتبط با مصرف برخی داروها به خصوص داروهای ضدالتهابی غیراستروئیدی مثل بروفن و دیکلوفناک و مصرف آسپرین مشاهده می شوند.

درصد کمی از موارد خونریزی نیز می تواند نشانه ای از وجود تومورها باشد. علاوه بر این موارد پیدایش واریس های معده و مری نیز می توانند علت دیگری برای خونریزی ها باشند که اقدامات خاص خود را نیاز دارند.

مواقعی که رگه های خونی، اسهال خونی یا دفع خون همراه با بلغم از طریق مقعد وجود داشته باشند، باید برای تشخیص مواردی مانند هموروئید، شقاق، پولیپ ها، التهابات، زخم ها یا

به ندرت تومورها بررسی های لازم توسط پزشک انجام شود. بیماری های شقاق و هموروئید معمولاً به علت یبوست ایجاد می شوند که باعث خونریزی مقعد می شوند. بنابراین طیفی از درمان ها وابسته به تشخیص های مختلف وجود دارد که با معاینات و آزمایشات لازم شروع می شوند.

تشخیصی

برای تشخیص علت خونریزی گوارشی و آگاهی از محل خونریزی، ابتدا باید از بیمار شرح حال گرفت و سابقه بیماری را پرسید. باید دانست آیا بیمار سابقه ی ابتلا به زخم معده و یا هموروئید را دارد یا خیر. سپس معاینات بالینی انجام گیرد و فشار خون او کنترل شود و آزمایش خون از نظر میزان کم خونی و تست های خونی و آزمایش مدفوع انجام گیرد.

گاهی به آندوسکوپی و یا کولونوسکوپی و عکس های روده نیاز است و گاه نیز بر حسب علت بیماری باید عکسبرداری عروقی (آنژیوگرافی) و یا سایر آزمایشات پاراکلینیکی انجام شود.

درمان

درمان خونریزی گوارشی بستگی به علت بروز آن دارد، مثلاً در صورتی که علت خونریزی وجود زخم و یا سوراخ شدن معده و اثنی عشر باشد، باید با سرم درمانی و یا جراحی، محل خونریزی را بست، و یا در صورتی که علت آن واریس مری باشد، باید

خونریزی دستگاه گوارش

بیمارستان گلдіس شاهین شهر

تهیه کننده: صدیقه کمانی – سوپروایزر آموزش سلامت

مشاور علمی: آقای دکتر خلیل پور

زمستان ۱۴۰۴ - کد پمفلت: AW6-40

توان در زندگی معمول این کار را انجام داد، مثلاً بهتر است فرد هنگام صبحانه به جای قند، خرما بخورد یا مثلاً میان وعده ها را از سبزی ها انتخاب کنید یا همراه با غذا سالاد میل کند. سرطان روده بزرگ از معدود سرطان های قابل پیشگیری است و به همین دلیل باید با بررسی های لازم از بروز آن جلوگیری کرد. لذا توصیه می شود همه افراد، حتی کسانی که هیچ علامت و سابقه بیماری روده ندارند، از سن ۵۰ سالگی هر ده سال یک بار کلونوسکوپی را انجام دهند. در ضمن انجام ورزش و مصرف غذای سالمی که چرب نباشد و کنترل وزن نیز برای پیشگیری موثر است. بهترین کار برای پیشگیری از بروز خونریزی گوارشی، انجام ورزش منظم و داشتن تغذیه مناسب و آرامش روانی است.

بیماری های التهابی روده بزرگ نیز موردی متفاوت هستند. علت بیماری های التهابی روده مثل کولیت اولسروز و کرون، شرایط خاص میکروبی یا غذایی نیست، بلکه تقریباً یک بیماری شبه خود ایمنی هستند. مهمترین علت بروز و شعله ور شدن این بیماری، مسائل ذهنی و روانی است، به این معنی که انواع استرس و نگرانی ها می توانند این بیماری را شعله ور کنند.

مردم چندان به تاثیرات روحی و روانی در بروز بیماری ها اعتقاد ندارند، در نتیجه این جریان را انکار می کنند.

منابع: کتاب داخلی جراحی برونر و سودار
سایت بیمارستان: www.goldis.mui.ac.ir

عروق واریسی را با دستگاه یا دارو مسدود کرد، و اگر علت آن عفونت های متعدد باشد، باید عفونت ها را درمان کرد.

پیشگیری

اغلب مردم کشور ما میکروب هلیکوباکتر را در دوران بچگی دریافت می کنند، به عنوان مثال غذا خوردن با قاشق مشترک یا استفاده از یک لیوان مشترک با کودک می تواند دلیلی برای سرایت این میکروب باشد، چون میکروب هلیکوباکتر از طریق دهان و عدم رعایت بهداشت هنگام غذا خوردن وارد بدن فرد می شود. بنابراین با رعایت بهداشت هنگام آب و غذا خوردن باید از بروز مشکلات پیشگیری کنیم. خوشبختانه در ۹۰ درصد موارد، هلیکوباکتر منجر به ایجاد زخم نمی شود، اگر چه نوع هلیکوباکتر و واکنش بدن فرد نیز در میزان تاثیر این میکروب موثر است. رژیم غذایی نیز در کنار رعایت بهداشت مورد مهم دیگری برای پیشگیری از خونریزی گوارشی است، به عنوان مثال هرگونه غذایی که آمیخته به نمک باشد، مانند خیارشور و ترشی ها، غذا و آب آلوده به نیترات و مواد نگهدارنده، مصرف سیگار و غذا خوردن تند و با عجله می تواند در بروز این مشکل موثر باشد.

برعکس، خوردن میوه و سبزی به مقدار کافی در طول روز، عاملی موثر برای پیشگیری از ایجاد این عوارض است. البته شاید تصور کنید از نظر مالی و وقت کمی که در زندگی معمول با آن مواجه هستیم، خوردن این مقدار میوه و سبزی کاری ناممکن یا سخت باشد. اما با استفاده از شیوه هایی ساده می